

ÚS CORRECTE DE MATERIALS DIDÀCTICS EN L'AULA VIRTUAL DE LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

L'actual desenvolupament de les tecnologies de la informació i la comunicació està tenint una important aplicació en l'àmbit educatiu en tots els nivells, inclòs l'universitari.

A més de la docència presencial s'està desenvolupant de forma important l'ús d'entorns virtuals per complementar o fins i tot com a alternativa a la docència presencial. També aquests entorns virtuals han adquirit una gran importància com a eina per a l'autoaprenentatge i l'aprenentatge "al llarg de la vida", principis que tenen un paper rellevant en la renovació pedagògica que implica la consolidació de l'espai europeu d'ensenyament superior (EEES).

Aquesta situació ha obert noves possibilitats en la tasca docent dels professors: una de les més significatives és la inclusió de materials didàctics en aquests entorns virtuals educatius.

L'**Aula Virtual**¹ de la Universitat de València és l'eina que els professors utilitzen per complementar (o substituir) la tasca desenvolupada presencialment a les aules.

A més de moltes altres funcionalitats, l'**Aula Virtual** fa possible posar a la disposició dels estudiants tota classe de materials didàctics: textos, imatges, exercicis, pràctiques, etc.

Però l'ús del material docent en un entorn virtual pot plantejar conflictes amb els drets de propietat intel·lectual dels autors d'aquests materials, tot i que aquestes actuacions es realitzen en el marc universitari i dins un entorn d'accés restringit com és ara la nostra Aula Virtual.

Per tant, el Servei de Biblioteques i Documentació (SBD) de la Universitat de València ha elaborat les indicacions següents perquè el personal docent que desitge incloure material a l'Aula Virtual o posar-lo a la disposició dels estudiants a través de qualsevol mitjà electrònic (per exemple, pàgina web personal o de l'assignatura), ho faça respectant els drets dels autors.

QUÈ PUC FER A L'AULA VIRTUAL?

1. Reproduir literalment o escanejar material de lliure accés o lliure de drets

Aquests són els materials que es poden utilitzar lliurement i sense restriccions:

a) Obres que es troben en domini públic: aquesta situació es produeix setanta anys després de la mort de l'autor, o vuitanta, si es tracta d'autors morts abans del 1987. En tot cas cal respectar-ne la autoria i la integritat.

b) Material exclòs de la propietat intel·lectual:

- Disposicions legals o reglamentàries i els seus projectes corresponents.
- Text de les resolucions dels òrgans jurisdiccionals, recomanant-se que s'utilitzen preferentment els textos recollits en les bases de dades públiques (per exemple, el CENDOJ).
- Actes, acords, deliberacions i dictàmens dels organismes públics.
- Traduccions oficials dels textos anteriors.
- El contingut dels butlletins oficials (BOE, DOCE, butlletins de CA).

¹ <http://aulavirtual.uv.es>

c) **Contingut publicat sota llicències copyleft** (com ara Creative Commons² o d'altres de similars), tot respectant les condicions que establisca cada tipus de llicència³.

d) **Contingut recollit en repositoris d'accés obert**, sempre que es faça dins els límits que en cada cas s'establisca en la llicència respectiva (per exemple, RODERIC⁴).

e) **Tesis doctorals publicades per les universitats** d'acord amb el que estableixen els reials decrets 1393/2007, de 29 d'octubre i 99/2011, de 28 de gener. Quan el text que es considere d'interès figure tant en la tesi doctoral com en una obra posterior del mateix autor, cal reproduir la tesi original.

2. Enllaçar a pàgines web en què figuren documents d'interès per al curs

Quan un document d'interès per al curs siga accessible en una pàgina web, es pot fer accessible mitjançant un enllaç.

En cas que es reba una comunicació fefaent de l'autor, o de la persona que n'exercisca els drets en nom seu, en el sentit que el material inclòs en aquest enllaç concret es refereix a una obra la publicació de la qual no ha estat autoritzada degudament, s'haurà de suprimir.

3. Enllaçar els recursos electrònics subscrits per la Universitat de València (revistes electròniques, llibres electrònics, bases de dades, etc.)

La subscripció de cada recurs implica la signatura d'una llicència que n'estipula l'ús. Si un usuari incompleix algun terme d'aquesta llicència, el proveïdor del recurs detecta l'ús indegut i hi pot suspendre l'accés a tota la comunitat universitària.

Usos permesos

- Reproduir fragments esmentant-ne la font i el nom de l'autor.
- Crear enllaços des de l'Aula Virtual als documents electrònics.

Usos no permesos

- Pujar a l'Aula Virtual arxius que procedents dels recursos subscrits.
- Reexpedir per correu electrònic els documents (per exemple, els pdf dels articles de revista)
- Copiar i distribuir articles o documents.

4. Fer una utilització adequada del dret de citació i d'il·lustració per a l'ensenyament

És possible utilitzar material aliè com a material docent en l'Aula Virtual sempre que utilitze correctament el dret de citació.

D'acord amb la Llei de propietat intel·lectual, el dret de citació consisteix en *"la inclusió en una obra pròpia de fragments d'altres d'alienes de naturalesa escrita, sonora o audiovisual, així com d'obres aïllades de caràcter plàstic, fotogràfic figuratiu o anàleg, sempre que es tracte d'obres ja divulgades i la seua inclusió es faça a títol de citació o per a l'anàlisi, el comentari o el judici crític. Aquesta utilització solament es pot fer amb fins docents o d'investigació en la*

² <http://es.creativecommons.org/>

³ <http://es.creativecommons.org/licencia/>

⁴ <http://roderic.uv.es/>

mesura justificada pel fi d'aquesta incorporació i indicant la font i el nom de l'autor de l'obra utilitzada".⁵

Segons això anterior, la utilització de material aliè en l'Aula Virtual ha de seguir aquestes pautes:

- a) Si s'utilitza un text escrit que procedisca d'una obra aliena (paper o escanejada), s'ha d'incorporar referenciant-ne la font i el nom de l'autor, intercalant entre els diferents paràgrafs recopilats, anotacions pròpies, aclariments, precisions, valoracions o concordances amb altres referències.
- b) La citació s'ha de fer per a l'anàlisi, el comentari o el judici crític del text citat, amb fins de docència o investigació.
- c) Se n'ha de fer un ús proporcionat, sense reproduir més material que el que calga per il·lustrar la qüestió objecte d'explicació o anàlisi, ni la totalitat d'una obra.

5. Reproduir literalment (o escanejats) textos sotmesos a propietat intel·lectual sempre que es tinga el permís corresponent

Solament es poden pujar fitxers que continguen tot o part de llibres, articles i altres documents protegits per la Llei de propietat intel·lectual, quan se n'haja obtingut prèviament l'autorització d'ús de l'autor, o, en cas que tinga cedida l'explotació exclusiva de l'obra, o la seua gestió, a una editorial o entitat de gestió drets, quan es tinga el permís d'aquestes per a la seua publicació total o parcial.

També es requerirà autorització expressa de l'autor per a qualssevol transformacions d'una obra literària, artística o científica.

Sense perjudici d'això anterior, si una vegada publicat el document, es rep una petició de l'autor en què en sol·licite la retirada, s'ha d'eliminar aquest text dels materials educatius de l'Aula Virtual.

València, 10 d'abril de 2013
Servei de Biblioteques i Documentació
Secció de Comunicació i Formació

⁵ Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, capítol II, article 32